

धनकुटा नगरपालिका
स्थानीय राजपत्र

धनकुटा नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित
खण्ड ४) मिति: २०८० साल माघ २५ (संख्या ६

भाग १

धनकुटा नगरपालिका

धनकुटा नगरपालिकाको मर्मत सम्भार कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावना:

धनकुटा नगरपालिका क्षेत्रभित्र निर्मित भौतिक पूर्वाधारको समयमा नै मर्मत सम्भारका माध्यमबाट दिगो, मितव्ययी र सतत रूपमा संचालन गरी उत्तरदायित्व प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुऱ्याउन वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (२) बमोजिम धनकुटा नगरपालिकाले मर्मत सम्भार कार्यविधि, २०८० बनाई लागु गरेको छ।

परिच्छेद:- १**प्रारम्भिक****१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:**

क) नाम: यस कार्य विधिको नाम “धनकुटा नगरपालिकाको मर्मत सम्भार कार्यविधि २०८०” रहेको छ।

ख) प्रारम्भ : यो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा, ।

(क) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “नगरपालिका” भन्नाले धनकुटा नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) “कार्यपालिका” भन्नाले धनकुटा नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) “कार्यालय” भन्नाले नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालय समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) “मर्मत सम्भार” भन्नाले धनकुटा नगरपालिका क्षेत्रभित्र निर्मित भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरूको मर्मत सम्भार कार्यलाई सम्झनु पर्दछ ।

(च) “समिति” भन्नाले कार्य विधिको दफा-७ बमोजिम गठित समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) “उपभोक्ता समिति” भन्नाले योजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित समुदायको भेलाबाट गठन भएको पूर्वाधार विकास तथा उपयोग र संरक्षण सम्बर्द्धनका लागि कार्यालयमा दर्ता

भएको समितिलाई सम्झनु पर्दछ । सो शब्दले टोल विकास संस्था समेतलाई जनाउने छ ।

- (ज) “आर्थिक वर्ष” भन्नाले श्रावण १ गतेदेखि असार मसान्तसम्मको समयलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (झ) “सभा” भन्नाले धनकुटा नगरपालिकाको नगर सभालाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ञ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले धनकुटा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ट) “तोकिएको” वा “तोकिएबमोजिम” भन्नाले नगर कार्यपालिकाले समय समयमा निर्णय गरी तोकेको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्दछ ।

३. कार्यविधिको उद्देश्य:

नगरपालिका क्षेत्रभित्र निर्मित भौतिक पूर्वाधारलाई व्यवस्थित रूपले मर्मत सम्भार गरी भविष्यमा हुन सक्ने ठुलो क्षतिबाट जोगाउन एवं व्यवस्थित रूपले नियमितरूपमा सञ्चालन गर्न गरिने मर्मत सम्भार कार्यका निम्न उद्देश्य रहेका छन्:-

- (क) नगरपालिका भित्र रहेका सडक, खानेपानी, कल्भर्ट, पाटी पौवा, पुल पुलेसा, भवन, कुलो, ढल आदि पूर्वाधारका संरचनाको मर्मत सम्भार गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त बनाइ राख्ने ।
- (ख) उपभोक्ता समिति लगायत सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूबाट निर्माण भए गरेका योजनाहरूमा स्थानीय

स्रोत साधनको परिचालन गरी जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्दै
पूर्वाधारका संरचनाको संरक्षण गर्ने ।

ग) मर्मत सम्भार कार्यमा एकरूपता ल्याउन निर्मित भौतिक
पूर्वाधारका संरचनाहरूको मर्मत सम्भार योजना बनाई
एकद्वार प्रणालीबाट खर्च गर्ने ।

परिच्छेद-२

मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था र संचालन

४. मर्मत सम्भार कोष स्थापना:

(१) निर्मित भौतिक पूर्वाधारको मर्मत सम्भार गरी नियमित
रूपले प्रयोगमा ल्याउन "मर्मत सम्भार कोष" रहनेछ ।

(२) दफा ४ को उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहाय
बमोजिमका रकमहरू रहनेछन्:

(क) योजनाबाट कट्टा हुने २ प्रतिशत मर्मत सम्भारको
रकम ,

(ख) नगर सभाबाट विनियोजित रकम,

(ग) कोषलाई प्राप्त हुने सहयोग वा अनुदान रकम,

(घ) संघ तथा प्रदेश सरकार र अन्य निकायबाट प्राप्त
रकम,

ङ) अन्य विविध श्रोतबाट प्राप्त हुने रकम ।

(३) "मर्मत सम्भार कोषमा प्राप्त हुने रकम छुट्टै खातामा
जम्मा गरिनेछ ।

(४) कोषको खाता सन्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा
निजले तोकेको अधिकृत कर्मचारी र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख
वा निजले तोकेको आर्थिक प्रशासन शाखाको अधिकृत कर्मचारीको
संयुक्त दस्तखतबाट संचालन गरिनेछ ।

५. कोषको प्रयोग :

मर्मत सम्भार कोषको प्रयोग देहाय अनुसारका काममा मात्र गरिनेछः

- क) नगरपालिका क्षेत्रभित्र निर्मित भौतिक पूर्वाधारहरूका योजनाको आपत्कालीन तथा नियमित मर्मत सम्भार कार्य गर्न गराउन,
- ख) मर्मत सम्भारका लागि आवश्यक उपकरण सामग्री खरिद गर्न,
- ग) नगरपालिका क्षेत्रभित्र बनेका भौतिक पूर्वाधारहरूको संरचनाबाट प्राप्त हुने सेवालार्ई नियमित रूपले व्यवस्थित बनाई राख्न ।

परिच्छेद-३

कार्यान्वयन व्यवस्थापन र समितिको गठन

६. कार्यान्वयन व्यवस्थापनः मर्मत सम्भार कोषको रकमबाट गरिने मर्मत सम्भारको कार्य निम्न विधि अनुसार गरिनेछ ।

१) नगरपालिकाबाट वा अन्य निकायसंगको साझेदारीमा सम्पन्न भएका पूर्वाधारहरूको तत्कालै मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएमा उपभोक्ता समिति वा सम्बन्धित वडा समितिको मागको आधारमा मर्मत सम्भार समितिको सिफारिसमा नगरपालिकाबाट गराइनेछ । मर्मत सम्भारका लागि स्वीकृत भएका योजनाहरूको सामान्यतया एक महिना भित्रमा मर्मत सम्भार गरिसक्नु पर्नेछ ।

२) मर्मत कार्य सार्वजनिक खरिद ऐन, नियम तथा प्रचलित कानून अनुसार उपभोक्ता समिति वा शिलबन्दी दरभाउ पत्र वा ठेक्का प्रक्रियाबाट सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

३) नगरपालिकाले मर्मत सम्भार कार्यको भुक्तानी अनुगमन समितिको सिफारिसमा गर्न सक्नेछ ।

७. मर्मत सम्भार समितिको गठन:

१) मर्मत सम्भार कोषको संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि देहाय अनुसारको समिति रहन्छ ।

(क) प्रमुख - संयोजक

(ख) उपप्रमुख - सहसंयोजक

(ग) पूर्वाधार विकास समितिको संयोजक - सदस्य

(घ) संयोजकले तोकेको एकजना नगर सभाको सदस्य - सदस्य

(ङ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(च) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद विकास शाखा प्रमुख - सदस्य

(छ) शहरी पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख - सदस्य

(ज) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य

(झ) प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा प्रमुख- सदस्य सचिव

(२) आमन्त्रण गर्न सकिने: कार्यविधि बमोजिम गठित समितिको नियमित बैठकमा कामसँग सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाको प्रतिनिधिलाई आवश्यकता अनुसार आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

८. समितिको बैठक:

(१) समितिको बैठक चौमासिक रूपमा बस्नेछ। आवश्यक परेमा जुनसुकै समयमा पनि बस्न सक्नेछ ।

(२) समितिको बैठक संयोजकसँग परामर्श गरी सदस्य सचिवले बोलाउनेछ ।

(३) समितिको बैठक भत्ता नियमानुसार उपलब्ध हुनेछ ।

९. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: मर्मत सम्भार समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) ऐन र नियम अनुसार मर्मत सम्भार कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने रकम समयमा नै जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (ख) मर्मत सम्भार कोषको लागि वार्षिक रूपमा आवश्यक पर्ने बजेट र खर्च हुने रकमको कार्ययोजना बनाई नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने,
- (ग) कोषमा आवश्यक पर्ने रकम जुटाउने तर्फ आवश्यक पहल गर्ने,
- (घ) भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरूको विवरण सङ्कलन गरी मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने योजनाहरूको अवस्था यकिन गर्ने,
- (ङ) भौतिक पूर्वाधारहरूको मर्मत सम्भार कार्य प्रक्रिया, लागत प्रभावकारिता आदि विषयमा निर्णय सहित नगरपालिकामा सिफारिस गर्ने,
- (च) कार्यान्वयन सहजताका लागि प्राविधिक सुपरवेक्षणको व्यवस्था मिलाउने,
- (छ) नगर क्षेत्र भित्रका सडक, ढल, पैदलमार्ग, भवन, सिँचाइ, खानेपानी आदिको अवस्था अध्ययन गरी नक्शांकन गर्ने,
- (ज) नक्शांकन भएका पूर्वाधारहरूको नियमित मर्मत सम्भार, स्तरोन्नतिको कार्यहरू गर्ने,
- (झ) भौतिक पूर्वाधार संरचनाहरूको नियमित मर्मत सम्भार, स्तरोन्नतिको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- (ञ) अनुगमन, मूल्याङ्कन प्रतिवेदन नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने।

१०. अनुगमन तथा मूल्यांकन

१) यस कोषबाट संचालन भएका योजना, कार्यक्रमहरूको अनुगमन, सुपरिवेक्षण तथा मूल्याङ्कन नगरपालिका अनुगमन समितिबाट हुनेछ ।

२) मर्मत सम्भार समितिले योजना कार्यक्रमहरूको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्न सक्नेछ ।

३) अनुगमन समितिले अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश नगरेसम्म योजनाको भुक्तानी हुने छैन ।

४) नगरपालिकाले संचालित योजना, कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन गर्न सक्नेछ ।

५) योजना, कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण स्वीकृत कार्य योजना अनुसार काम नभएको वा कोषबाट प्राप्त रकम निर्धारित कार्यमा खर्च भएको नपाइएमा मर्मत सम्भार समितिले निर्णय गरी त्यस्तो योजना, कार्यक्रम रोक्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-४

मर्मत सम्भार कार्यनीति र प्राथमिकता

११. कार्यनीति:

कार्यविधि अनुसार मर्मत सम्भार कार्यलाई मितव्ययी, पारदर्शी, प्रभावकारी र दिगो बनाउँदै समुदायको अपनत्व बढाउनका लागि देहायका कार्यनीतिहरू अवलम्बन गरिनेछ ।

(१) मर्मत सम्भार कार्यलाई स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोग गरी श्रममा आधारित बनाई उपभोक्ता समितिबाट गरिनेछ । उपभोक्ता समितिबाट सम्भव नभएमा ठेक्का वा अमानतबाट गरिनेछ ।

(२) मर्मत सम्भार कार्य वातावरणमैत्री प्रविधि प्रयोग गरी सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट र हरित सडकको अवधारणा अवलम्बन गरी गरिनेछ ।

(३) स्थानीय नागरिकहरूको ज्ञान, सीप, अनुभव र योग्यतालाई विकास कार्यमा उपयोग गरिनेछ ।

(४) प्रत्येक वर्ष मर्मत सम्भारका कार्यहरूको लागि आवश्यक सूची तयार गरिनेछ । सम्भाव्य बाढी पहिरो, लगायतका अन्य विपद्बाट सिर्जित जोखिमपूर्ण स्थान तथा सार्वजनिक यातायात सन्चालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।

(५) सडक लगायतका पूर्वाधारहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि योजना हस्तान्तरण गर्दा लाभान्वित क्षेत्रका उपभोक्ता समितिबाट मर्मत सम्भार कार्य गर्ने प्रतिबद्धता सहितको जिम्मेवारी दिइनेछ ।

(६) मर्मत सम्भार कार्य निरन्तर चलिरहनेछ तर वर्षातको समयमा थप व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

(७) आवश्यकता अनुसार आकस्मिक मर्मत सम्भार गरिनेछ ।

(८) रोकथाम मूलक मर्मत सम्भार भने सम्भावित जोखिमलाई हेरी श्रोतको आधारमा आर्थिक वर्षभित्र गरिनेछ ।

१२. प्राथमिकताक्रम

मर्मत सम्भार कार्य साधन र श्रोत समेतलाई ध्यान दिँदै निम्न प्राथमिकताका आधारमा गरिनेछ ।

- क) आकस्मिक मर्मत सम्भार,
- ख) रोकथाममूलक मर्मत सम्भार
- ग) पटके मर्मत सम्भार,
- घ) नियमित मर्मत सम्भार,
- ङ) आवधिक मर्मत सम्भार ।

(क) आकस्मिक मर्मत सम्भार

१. आकस्मिक ट्राफिक सञ्चालन व्यवस्थापन,
२. भूक्षय तथा बाढिबाट भएको अवरोध हटाई सडक खोल्ने कार्य,

३. डाईभर्सन निर्माण,

४. पुल पुलेसाको आकस्मिक मर्मत सम्भार ।

(ख) रोकथाम मूलक मर्मत सम्भार

१. सडकको ग्रेड मिलाउने सडक चौडा पार्ने,

२. नदि तथा खोला नियन्त्रण संरचनाहरूको मर्मत संभार कार्य,

३. जैविक प्रविधिको प्रयोग गरी भौतिक पूर्वाधारहरूको मर्मत सम्भार,

४. खानेपानी तथा सिँचाइको पुनःस्थापना ।

(ग) पटके मर्मत सम्भार अन्तर्गत

१. नाली मर्मत,

२. सडक मर्मत,

३. सडकमा निर्मित संरचनाको मर्मत,

४. सडकको खाल्डा खुल्डी मर्मत (प्याचिड वर्क) ।

(घ) नियमित मर्मत सम्भार अन्तर्गत

१. सडक किनाराको ढल, कल्भर्ट, पुल आदिको सफाइ, ढललाई सामान्य रूपमा फेरबदल आदि,

२. सिँचाइ कुलो मर्मत,

३. खानेपानी मर्मत,

४. सडक किनाराको मर्मत सम्भार,

५. सडक सतह र छेउछाउ वरपर उम्रेको घाँस तथा झारपातको सफाइ,

६. सामान्य खालको पहिरो वा भूस्खलन पन्छाउने,

७. सडकमा राखिएका अन्य संरचनाको सफाइ,

८. सडकका नालिको सरसफाइ,

९. सार्वजनिक भवनहरूको मर्मत ।

(ङ) आवधिक मर्मत सम्भार अन्तर्गत

१. सडक र भवन मर्मत,

२. सर्फेस ड्रेसिङ्ग,

३. स्याण्ड सिल,
४. ओभरले,
५. सडक किनाराको पुनः खण्डास्मिथ,
६. सडक रङ्गरोगन कार्य,
७. खानेपानी सिँचाइको मर्मत कार्य ।

परिच्छेद - ५

(विविध)

१३. विवरण सार्वजनिक गर्ने:

कोषबाट संचालित योजना, कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि योजना, कार्यक्रमको भौतिक उपलब्धि र खर्च सम्बन्धी विवरण कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१४. मर्मत सम्भार लागत सहभागिता : मर्मत सम्भार कोषबाट मर्मत सम्भार हुने योजनामा निम्न अनुसार लागत सहभागिता रहनेछ ।

१) सामान्य पहिरो हटाउने, सडक सररफाइ गर्ने, सिँचाई कुलो मर्मत गर्ने, खानेपानी मर्मत गर्ने, सडकका कार्यमा लागत अनुमानको नगरपालिकाको ६० प्रतिशत र उपभोक्ता समितिको ४० प्रतिशत,

२) पुनः निर्माण मर्मत गर्नु पर्ने योजना र स्ट्रक्चर का काममा लागत अनुमानको नगरपालिकाको ७० प्रतिशत, उपभोक्ता समितिको ३० प्रतिशत,

३) सामाग्री खरिद गरी निर्माण/मर्मत गर्नु पर्ने योजनामा लागत अनुमानको नगरपालिकाको ८० प्रतिशत र उपभोक्ता समितिको २० प्रतिशत,

४) उपभोक्ता समितिबाट मर्मत सम्भार गर्न नसकिने प्रकृतिका कार्य दरभाउपत्र र ठेक्काको माध्यमबाट काम गराउनु पर्ने भएमा लागत अनुमान बमोजिमकै रकम नगरपालिकाले व्यहोर्ने छ ।

१५. बाधा अड्काउ फुकाउने:

यस कार्यविधि कार्यान्वयन वा योजना, कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा नगर कार्यपालिकाले बाधा अड्काउ फुकाउनेछ ।

१६. अधिकार प्रत्यायोजन:

यस कार्यविधिलाई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने क्रममा आवश्यकता पर्ने अनुसूचीहरू बनाई लागु गर्ने गराउने अधिकार मर्मत सम्भार समितिको समन्वयमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई हुनेछ यसरी कार्यान्वयन भएका अनुसूचीहरू यसै कार्यविधिको अंश हुनेछन् ।

१७. संशोधन तथा परिमार्जन:

मर्मत सम्भार कोषलाई व्यवस्थित र समय सापेक्ष बनाउन अनुभव र प्राप्त सुझावको आधारमा कार्यपालिकाले कार्यविधिको संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

आज्ञाले,
दशरथ राई
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत